

Jaarverslag 2019

Een kort verslag van de activiteiten van Stichting Bovenlanden in het jaar 2019.

Onderhoud van de terreinen

Stichting De Bovenlanden beheert ca. 25 ha. natuurgebied in de gemeente De Ronde Venen. De meeste gebieden zijn eigendom, de legakkers in het Gagelgebied heeft de stichting in erfpacht. Al deze gebieden hebben van de provincie een beheertype gekregen, zoals nat schraalland, kruiden- en faunarijk grasland, gemaaid rietland, vochtig hakhout en middenbos en moeras. Voor het beheer van deze gebieden krijgt de stichting subsidie volgens het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Voorwaarde is dat het beheer op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Hiervoor is een beheerplan opgesteld, in samenspraak met de coöperatie Rijn, Vecht en Venen. De stichting is lid geworden van deze coöperatie omdat de subsidieaanvragen via hen lopen.

Volgens het beheerplan moeten de natte en vochtige hooi en graslanden één of twee maal per jaar gemaaid worden. Dit is dan ook gebeurd in 2019, en wel in de maanden juli en september. Omdat deze gebieden erg nat en ook klein zijn, is het machinaal maaien en hooien voor deze terreinen niet geschikt. Het maaien gebeurt daarom met een éénassige balkmaaier, die handmatig wordt bediend. Het maaisel wordt vervolgens door vrijwilligers van Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) en eigen vrijwilligers afgevoerd. Het maaien wordt uitgevoerd door een professional van LEU.

Omdat het natuurterrein Snoek droger is, is het daar wel mogelijk om machinaal te maaien. Dit gebeurt twee maal per jaar door natuurboer Arie van Oosterom. Het maaisel wordt voor het grootste deel machinaal geraapt. Dit machinaal maaien en hooirapen neemt onze vrijwilligers veel zwaar werk uit handen. Het wandelpad, dat over de Snoek loopt, wordt in de zomermaanden wekelijks gemaaid. Dat gebeurt door een medewerker van de zorgboerderij "Amstelkade".

In het najaar is door een loonwerker een rietperceel van het Veenwater gemaaid. De verschillende rietpercelen worden daar om de twee jaar gemaaid om voldoende afwisseling te hebben in oud en nieuw riet. Moerasvogels hebben een voorkeur voor broeden in percelen met overjarig riet. In het najaar is door deze loonwerker ook een poel op Molenland uitgediept en is ook de sloot tussen Molenland en de wegberm geschoond.

De knotploeg De Ronde Venen heeft zaterdagochtend 3 maart op 2 legakkers in de Gagel bomen geknot en hout- en braamopslag weggehaald. Opmerkelijk was dat op een van de legakkers een roerdomp opvloog. Een roerdomp is een zeldzame moerasvogel. Ruim 30 vrijwilligers deden mee aan de werkzaamheden.

Verder is er door bestuursleden en enkele vrijwilligers van de stichting regelmatig onderhoud gepleegd op de andere terreinen zoals Voorn, Snoek, het Bosje van Floor en het Landje van Herman.

Oeverbescherming van de legakkers in de Gagel

Bij inspectie van de legakkers in de Gagel, begin 2019, bleek dat de oeverbescherming van een aantal legakkers sterk verzwakt was. Bij 2 legakkers, eiland 4 en 5, was de situatie zo verslechterd dat er ernstige afslag van de oever werd geconstateerd. Er is daarom een plan opgesteld om daar de oeverbescherming te vernieuwen. Omdat dit soort projecten veel geld kosten en om er voor te zorgen dat de stichting al haar reserves in oeverbeschermingsprojecten gaat steken zijn we op zoek gegaan naar partijen en fondsen die mee zouden kunnen en willen betalen.

Omdat stichting de Bovenlanden de legakkers in erfpacht heeft van de familie Brouwer uit Wilnis (8 legakkers) en Staatbosbeheer, (SBB, 10 legakkers), zijn deze eigenaren benaderd met de vraag of zij een deel van de kosten op zich willen nemen. SBB heeft dit verzoek afgewezen, de fam. Brouwer heeft mee geholpen de financiering van het onderhoud van de legakkers veilig te stellen door 4 nieuwe adoptanten te werven. Deze nieuwe adoptanten betalen gedurende 5 jaar € 500,- mee aan het beheer en onderhoud van de legakkers.

Vervolgens zijn er subsidies gevraagd aan Waternet, de Gemeente De Ronde Venen, het Dinamo Fonds, het KF Heinfonds, het Prins Bernhard Cultuur Fonds en het Elise Mathilde Fonds. Al deze fondsen hebben toegezegd een subsidie te willen geven aan het herstelproject van de oeverbescherming.

Nadat er voldoende toezeggingen waren gedaan voor het project is er een offerte voor de werkzaamheden opgevraagd bij de firma W.P. de Jong uit Waverveen. Deze aannemer gaf aan de werkzaamheden uit te willen voeren voor een bedrag van € 70.000,-, inclusief BTW. Begin 2020 zal er worden begonnen met de werkzaamheden.

Afplaggen Landje van Herman

De laatste jaren viel het bij planteninventarisaties op het Landje van Herman op dat de flora op het terrein verarmde en de bodem verdroogde. Dit valt te wijten aan de verlagingen van het waterpeil, die eens in de ca. 10 tot 15 jaar plaats vinden. Planten als zonnedauw, rietorchis en brunel, die een aantal jaren geleden nog voorkwamen, zijn nu nagenoeg verdwenen. Omdat het terrein in agrarisch gebied ligt, worden er geen compenserende maatregelen genomen.

Om de flora van het terrein te verrijken, zal het terrein weer natter moeten worden. Daarom is in de winter van 2019 de bodem van het terrein afgeplagd. In het midden van het terrein is er een verdieping gemaakt waar regenwater in kan blijven staan. Op deze manier blijft de bodem langer vochtig en hopen we dat de flora zich zal herstellen. De komende jaren zullen we d.m.v. planteninventarisaties gaan bekijken of dat inderdaad gebeurt.

Onderhoud van de boot “De Bovenlander”

In 2009 heeft “De Bovenlander”, de boot die de stichting op de Gagel gebruikt voor onderhoud, gedoneerd gekregen door Verkaik Holding in Wilnis. Voordat de boot in gebruik werd genomen, is deze gezandstraald en op nieuw in de verf gezet. In 2019 werd het tijd om onderhoud te plegen aan het onderwaterschip. De boot is in Vinkeveen uit het water gehaald, schoongespoten en van een nieuwe coating voorzien.

Afplaggen oostelijke oever natuurgebied Bovendijk

In 2018 is het watergebiedsplan voor de polder Groot-Wilnis Vinkeveen vastgesteld. Hierin staat dat het waterpeil in het peilvak 2510-13 met 6 cm zal worden verlaagd. De oostoever van het natuurgebied aan de Bovendijk in Wilnis ligt in dit peilvak en zal zonder compenserende maatregelen verdrogen en verruigen.

In overleg met en op kosten van Waternet zal daarom de oostoever van het terrein afgeplagd worden. Op deze manier zal er een geleidelijke overgang worden gecreëerd van een natte naar een wat drogere bodem. Deze maatregel zal begin 2020 worden uitgevoerd.

Inventarisaties

In 2019 hebben we planten geïnventariseerd op het noordelijk deel van het natuurbouwterrein en op een van de legakkers op de Gagel. Op het noordelijk stuk van het natuurbouwterrein werden ruim 50 verschillende soorten planten geteld, waaronder de blauwe knoop, brunel, veel rietorchissen en ratelaar. Op de legakker werden ruim 60 verschillende soorten geteld, waaronder melkeppe, wilde bertram en penningkruid.

Excursie

Op 2 en 3 juli zijn onze donateurs uitgenodigd voor een vaarexcursie door het Gagelgebied. Op deze 2 avonden zijn ca. 75 donateurs rondgevaren en bijgepraat over het Gagelgebied, de planten en dieren die er voorkomen en de problemen die er zich voordoen op het gebied van oeverbescherming.

Op 26 juni zijn een wethouder en een aantal ambtenaren van de gemeente De Ronde Venen rondgeleid op het natuurbouwgebied aan de Bovendijk en rondgevaren op de Gagel. Op deze manier kregen zij een indruk van de werkzaamheden van onze stichting en de problemen die zich daarbij voordoen.

Diversen

Stichting De Bovenlanden doet actief mee aan het koepelbeheeroverleg van de Wilnische Bovenlanden. In dit overleg maken beheerders in het gebied, zoals de in het gebied werkzame agrariërs, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Waternet en onze stichting afspraken over beheer, communicatie en mogelijke samenwerking. Het overleg heeft 2 maal plaatsgehad.

Landschapsbehoud en Natuurbeheer

www.debovenlanden.nl

In mei is er in de Gagel een opname gemaakt voor het programma “Natuurlijk Zoëy” van RTV Utrecht. Dit programma is uitgezonden op 23 mei 2019. Het is de moeite waard om het programma terug te zien.

<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1924795/natuurlijk-zoey-legakkers-blijven-natuurlijk-behouden.html>

Verder heeft stichting De Bovenlanden meegepraat over de uitwerking van het gebiedsplan Buitengebied West van de gemeente De Ronde Venen. Ook heeft stichting De Bovenlanden meegedaan in het overleg naar zoekgebieden voor zonneweiden en windmolens in de gemeente De Ronde Venen, dit in het kader van de energietransitie. Onze stichting heeft zich gepresenteerd bij de Nieuwjaarsmarkt van de gemeente De Ronde Venen, in januari, en op de najaarsmarkt in Wilnis op 14 september.